

Az i az ÉS-ben

1. Láng Zsolt, Mircea Cărtărescu i-je

Idézet Láng Zsolt „Mircea Cărtărescu i-je” című írásából, mely az Élet és Irodalom legfrissebb számában; 2015. december 4-én jelent meg:

«De hogy mi is a címbeli i? Az imaginárius szám, más néven képzetes egység. Négyzetgyök alatt mínusz egy, betűkkel így lehet: leírni, milyen művelet szülte meg (fedezte fel). Azért forradalmi, mert segítségével a matematikai műveletek kiterjeszthetők lettek a komplex számok halmazára is, más szóval a valós számok halmazán nem megoldható egyenletek is megoldhatók. Amúgy az imaginárius szám nem a valóságtól elrugaszkodott műveletek kelléke, hanem nagyon is létező összefüggések vidám közreműködője. Létező, papíron megrajzolható háromszög oldalainak arányát megadó szögfüggvények esetén nélkülözhetetlen. Némiképp a Ludolph-féle számra hasonlít (csak némiképp, mert az valós szám, bár nem racionális). Nem tanulmányozhatunk egyetlen konkrét háromszöget, ha nincs birtokunkban az i, a képzeletbeli szám. Mircea Cărtărescu a képzeletét határtalan módon használja, de a valóságról beszél minden esetben. A mondat jelentése manipulálható, a mondatot létrehozó módszer kevésbé. A módszerben megjelenő szemlélet érvényesebb mondás a mondatnál. Cărtărescu egy mesterség individuális küldötteként teremt káprázatos világokat, hogy minket végül e káprázat „térítsen” vissza saját világunkba.»

A humán tudományok művelői gyakran próbálkoznak matematikai vagy természettudományos hasonlatokkal, inkább kisebb, mint nagyobb sikerrel. A fenti metafora viszont igazán találó, nekem legalábbis nagyon tetszett, bár a magyarázatba sajnos hiba csúszott. A cikk szerzője a címben is szerepeltette a szóképet, ezzel elérve, hogy kíváncsivá tegye az olvasót. Nálam célt ért, mert csak az i kedvéért olvastam el az írást.

2. Lázár Balázs, Közben – A 80 éves Bertók Lászlónak

A fenti vers is nagyon tetszett az ÉS-ben. A mű egy kerek egész, úgy jó, ahogy van, ezért nagyon fájó szívvel csonkítom meg, nehogy szerzői jogot sértsek. Így csak három versszakot idézek belőle:

*„Ami volt, megmarad örökre,
mert körbe ér végül napra nap,
így lettél azzá, akiben már
végtelenné tárgult a pillanat.*

*Nyolcvan év? Száz év? Ötezer?
Mennyi az annyi? Sok? Kevés?
Hol fészkel a szárnyas idő? S mért,
hogyan észrevétlen a repülés?*

*Mi leszel, ha egyszer nagy leszel? –
kérdesz magadtól, mert hajad
hiába ősz, ha benned tovább hasad
a gyermekkorból sugárzó ősz-anyag.”*